

постійно відбуваються у інноваційному суспільстві. Тому, вивчення дисципліни «Основи економічної науки» в інноваційному контексті, спільним зусиллями викладача і студента щодо новачності розгляду і вирішення наукових проблем, дає можливість закласти фундаментальні основи майбутніх системних знань фахівців-економістів, що, з одного боку, будуть корисними і в подальшому навчанні студентів в університеті чи в практичній роботі поза його межами, а з іншого — змушуватимуть не припиняти творчий пошук в напрямку глибини і осучаснення цілісних знань щодо новітніх соціально-економічних явищ і процесів, які динамічно збувають економічне життя суспільства.

Ніколенко І. Ю., канд. екон. наук, доцент
кафедри політичної економії
обліково-економічних факультетів

ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ЯК СКЛАДОВА ЧАСТИНА ФОРМУВАННЯ ЗНАТЬ І НАВИЧОК СТУДЕНТІВ

Наукова складова є важливою частиною формування знань фахівців з вищою освітою. Згідно з програмою інноваційного розвитку Київського національного економічного університету кафедра політичної економії обліково-економічних факультетів працює над впровадженням нових напрямів технологій навчання. Здійснюється значна діяльність по організації наукової студентської роботи. Так, кожного року викладачі нашої кафедри керують підготовкою доповідей на наукову студентську конференцію, яка щороку проходить у нас, в КНЕУ. Зараз по кафедрі політичної економії обліково-економічних факультетів працює секція під назвою «Особливості трансформаційної економіки України на сучасному етапі». У 2010 р. на конференцію була підготовлена 51 доповідь, з них 4 доповіді було рекомендовано до друку в збірнику студентських наукових праць. У ході конференції кожна доповідь не тільки заслуховується, а й обговорюється, ставляться питання, розглядаються дискусійні точки зору.

Також у нас на кафедрі працює гурток. Гурток призначений для поглибленого вивчення курсів, які читаються викладачами

нашої кафедри. На засіданнях гуртка розглядаються програмні теми, але не з позиції їх теоретичного вивчення, а з боку наукового аналізу. Таким чином, студенти працюють з науковою літературою, розглядають трактування тієї чи іншої проблеми в науковій літературі, вивчають альтернативні підходи до аналізу питань економічної теорії. Також вивчаючи поглиблено економічну теорію, студенти вчаться використовувати свої знання на практиці. При цьому розглядаються прояви економічних законів в практиці господарювання. Студенти знайомляться з економічною ситуацією в Україні та з тими заходами, які приймаються урядом по її покращенню на сучасному етапі.

Як же організовується робота гуртка?

Студентам завчасно робиться оголошення про роботу гуртка. Участь у роботі гуртка студенти здійснюють тільки за власним бажанням. Після оголошення виявляються бажаючі відвідувати гурток, складається список всіх бажаючих, обирається староста, який допомагає викладачу в здійсненні організації роботи гуртка. Після цього починається робота гуртка. На першому занятті вирішуються організаційні питання, визначається план роботи, ставляться завдання. Наступні заняття присвячені вже певним темам. Тематика засідань сама різноманітна. Так, нещодавно на засіданнях гуртка ставилась наступна проблематика. Студентам ставилось завдання знайти визначення соціальної економіки в науковій літературі і представити їх. Інший приклад, студенти повинні були підготувати доповіді по проблемі — соціальна стратифікація в Україні, визначити класи, соціальні верстви в Україні та різницю в рівнях їх життя. Перед студентами ставилось також питання про те, чи має місце в Україні та в індустріально розвинутих країнах соціалізація відносин власності і що собою являє цей процес. Всі бажаючі повинні були представити своє власне бачення даної проблеми. Обговорювалось також дискусійне питання про існування соціальної безпеки в Україні та її показники. В основному суть завдань на засіданнях гуртка зводиться до наступного: пояснити суть певної проблеми з аналізу наукових публікацій або дати відповіді на певні питання, опираючись на вивчення наукової літератури, тобто представити власне розуміння даного питання на основі наукових публікацій.

Як правило в роботі гуртка бере участь близько 20 чоловік. Участь у роботі гуртка та наукової студентської конференції нами заохочується. За виконання такої діяльності студенти отримують додаткові бали, що підвищує їх оцінку на іспиті та загальний результат на заліку.

Крім аудиторних занять гуртка, проводяться також позааудиторні, які покликані зацікавити студентів у вивченні економічної

теорії, зробити отримані знання більш яскравими і безумовно їх поглибити, споглядаючи на реальних прикладах світові досягнення людської цивілізації. Ми організуємо екскурсії до музею історичних коштовностей України та музею декоративного та прикладного мистецтва, що поглиблює знання студентів з тем «гроші» та «економічна система». Також ми проводимо екскурсію по Києву, що дає студентам можливість зробити певні висновки про економічний розвиток.

Кафедра сприяє здійсненню студентами наукової роботи і на семінарських заняттях. Тут у даному аспекті розглядаються реферати. В якості тем рефератів виносяться цікаві проблеми, які носять дискусійний характер. Щоб виконати дані теми, студентам необхідно опрацювати не тільки навчальну, а й наукову літературу. В якості прикладів можна навести деякі теми: «Особливості сучасної економіки та новітні тенденції розвитку економічної науки», «Соціальна економіка в індустріально розвинутих країнах», «Національні економічні інтереси». «Інвестиції як джерело економічного зростання», «Теорія довгих хвиль М. Кондратьєва» та ін.

Крім того, і на семінарських заняттях, і на засіданнях гуртка ми застосовуємо деякі види завдань, які спонукають студентів здійснювати наукові пошуки. Наприклад, додається завдання підібрати наукові публікації за певною тематикою. За даний вид виконаної роботи ставиться оцінка. Наступний вид завдань, який дається студентам — підготувати доповідь на основі аналізу літературних джерел за заданою темою. Доповідь заслуховується на семінарському занятті або засіданні гуртка і обговорюється. Застосовуємо ми і такий вид роботи, як аналітичний огляд наукових публікацій. Студентам пропонується прочитати кілька наукових літературних джерел, серед яких можуть бути і статті в періодичній пресі. Далі, на основі прочитаної інформації потрібно зробити висновки і відповіді з цими висновками в межах 5 хвилин. Наступний вид завдань — перед аудиторією ставиться певне запитання. На наступне заняття студенти повинні на основі аналізу наукових публікацій знайти короткі відповіді на дане питання, наприклад, зробити висновки про характерні риси, знайти основні відмінності і т.д. В якості прикладу можна навести наступне завдання — знайти характерні риси сучасного індустріального суспільства. Кожний формулює сучасні риси індустріального суспільства, орієнтуючись на наукову літературу.

Кафедрою також вдосконалена тематика курсових робіт. Оновлена тематика в більшій мірі орієнтує студентів на науковий пошук. Ми спонукаємо студентів до наукового пошуку, підвищуючи оцінку

за курсову роботу в тому разі, якщо при її написанні використовувались наукові праці, якщо в даній роботі наводяться статистичні дані, якщо в ній розглядаються законодавчі акти, прийняті урядом України. Тема курсової роботи може стати темою виступу на науковій студентській й конференції.

На початку кожного семестру ми проводимо із студентами методичні конференції, пояснюючи, як потрібно працювати з літературою, як писати курсову роботу, надаємо методичні вказівки. Проводимо також індивідуальні консультації, надаючи студентам допомогу в роботі з літературою.

Кафедра кожного року оновлює перелік літератури до наших курсів, зокрема і з курсу «Основи економічних знань». У даному переліку наводиться не тільки навчальна література, а й наукові публікації до тем відповідних курсів. Дана література пропонується студентам для підготовки до семінарських занять, написання курсових робіт, підготовки наукових доповідей.

У майбутньому кафедра і надалі вдосконалюватиме навчальний процес, підвищуючи якість наукових досліджень, що проводяться студентами.

Піскун В. О., асистент
кафедри економіки підприємств

РОЗВИТОК МОТИВАЦІЙНОЇ СКЛАДОВОЇ СТУДЕНТІВ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ: «ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА»

Сьогодні при вивченні дисципліни «Економіка підприємства» ставить перед викладачами традиційні, але якісно нові проблеми. Однією з головних проблем є послаблення інтересу студентів до набуття базових навичок кількісного та якісного обґрунтування господарських рішень для підприємства.

Причинами такого ставлення студентів є майнова диференціація українського населення, яка останнім часом набула катастрофічних масштабів. Наслідками такої диференціації є усталені стереотипи мислення.